

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap hetenkint kétszer „ERDÉLYI MUZEUM” czimű melléklettel.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, valamint vidéken negyedére 2 ft. félre 4 ft. pp.
A hirdetések négyszer hasábozott sorának ára 4 kr. pp.

Előfizetni lehet vidéken bérmentesen minden cs. k. postahivatalnál, helyben a kiadónál b. magyarutca 406 sz. a. kihez minden a lap anyagi ügyeit illetők iránt egyedül lehet fordulni. A szerkesztőhöz csak a tartalmára tartozók intézendők. Nem bérmentes leveleket csak rendes levelezőkől fogadunk el.

Tartalom: Erdély közeledik a Feketetengerhez. A gazdasági egyesület alakítást rendez. Kolozsváron steingyertyagyár lesz. Kolozsvári hírek. Vidéki levelek: Erdővidék. Sz. Udva-hely. Maros-Vásárhely. Sz. Ujvárról. Bécsi hírek. Külföld. Börze. Hirdetések.

Kolozsvár május 28.

A nyugati sergeknek egy hatalmas teste még előgesen hat hónapig Törökországban fog maradni; az austriai sergeknek is csak mintegy fele része fogja elhagyni az oláh fejedelemségeket, — és több bécsi nagykereskedő házak Galaczon fiókokat készítenek állítani. Ezen híreket olvassuk néhány nap óta a külföldi lapokban. A katonai megszállás folytatásának azt adják okául, hogy szultán ő felségének, a két esztendei véres háború árán éppen nem olcsón megszerzett reformok végrehajtásában, hathatós segédül szolgáljon; a bécsi kereskedőket pedig, úgy mondják, a Duna felszabadulása s az ebből remélt nagy európai forgalom Kelet irányában indította volna a czelh vett vállalatokra.

Meglehet, igaza van Talleyrandnak, hogy a szó azért van adva embernek, hogy gondolatait vele eltakarja. Vagy csalódásból csalódásba jutni rendszerre vált volna a nagy politikában?

A reformokat, melyeket francia gendarmok és angol dragonosok segélyével léptetnek életbe, nem fogják ulemák és basibozukok fenntartani; s eképp, ha a reformoknak meg kell lenni: a megszállásnak sem lehet megszűnni.

A börze és bankárházak halló érzéke finom és érző szarvai nagyon hosszúak. A dunai kereskedésnek az eddigénél sokkal tetemesebb gyarapodása, új kereskedési telepek állítására nehezen fogta őket birni. Szörnyű is az a Duna! de még szörnyebbek a németországi publicisták. 1848-ig, míg az austriai birodalom sorsát a diplomaták még most is köztisztvisletben álló Nestora vezérelte, nem szüntek meg ezt ócsárolni, hogy a Duna torkolatát a Muszkának engedte, s ez által közép Europa, tulajdonképp: „Németország életeréit” lekötötte. Mint Cerberus állott Sulinánál a Muszka, csak annyit engedvén meg a hatalmas folyón a kereskedés és forgalomból, a mennyi az ő virágzásnak indult Odessájának ártalmas nem lehetett. —

A Cerberus le van győzve; nyitva a Duna torkolata, s az európai bizottmány még ki sem szállott a hajózási akadályok megvizsgálására s a szabad folyói kereskedés rendezésére: már most éppen ugyanazon publicisták ellenmondhatlanul bebizonyítják, hogy nem a Muszka akadályozta eddig is a Duna hajózását, hanem maga a szilajságában éppen úgy mint restségében meggyőzhetlen nagy folyam. Ezt ők még a dunai gőzhajózás európai híri teremője fíradózásai után tudták, ki a folyam medrének legyőzhetlen alkalmatlanságait látván, legalább a parti sziklába vésetett egy tökéletes utat. Hol a Duna Magyarországot elhagyja a Kárpátok déli láncaztát vágja keresztül és 16 mf. hosszúságú kiindulást át magas gránit, grauwacke és csillámpala sziklák között, majd 85 ölnyi szűk csatornába összeszorulva, majd 85 ölnyi szélesbe kiterjedve. Ugyanezen sziklák képezik a folyam ágyát is, melyek csekély vizállásnál abból fejöket is kidugják, s a hajó-

zást egyáltalában csak magas vizállásnál, mikor t. i. az orsovai vízmérő a legalsóbb vizálláson — a 0-n feljül 9 1/2 lábat mutat, engedik meg. Az ugynevezett Vaskapunál, mely Orsován alól 500 öllel kezdődik s a bal oldalon 1700 ölet, a jobban 1400-at tart, legveszélyesebb a folyam sziklaágya, mert a folyó sebessége egy secunda alatt 9—15 láb és a víznek esése a cataracta kezdete és vége között 0 vizállásnál 16 1/2 láb, vizárnál pedig 12 láb 0-n feljül. A vízmeder ilyen természete mellett rendes hajózásra gondolni sem lehet, s ha több birodalmak ereje meg is bírná, 16 mf. hosszú sziklaágy kitakarítását a lőpor vagy lőgyapot ereje és a galvanikus batteriák egyszerre gyújtó és felvető hatalma segélyével: ki tudná és hová elhordani a sziklahegyeket, melyek a nagy folyamot 85 ölről összeszorítják, és éppen ez által annak fölfelé hajózást gátló sebességét föltételezik?

Mint minden rendkívüli erőlködést rendkívüli lankadság szokott követni, úgy a Duna legyőzhetlen szilajságára is hasonló alétság következik. A nagy folyam kimenekülve bilincseiből elveszti minden erélyét, elterjed és sebességét úgy elveszti, hogy midőn a Feketetengerhez közeledik, 20 mfnyi nádas lagunát képez, melyből csak három csekély medrű ágon vánszorog a tengerbe. De a midőn ennek haragos hullámai a folyó beömlését feltartóztatják, ugyan akkor annak minden iszapját is, melynek a tenger mélységében kellene elmerülni, éppen a folyó torkolatjában rakatják le, s ez által úgy megsekkelyítik a folyó ágainak medrét, hogy a hajók, melyek terheiket a tengerre akarják vinni, mind lapos kompokra rakodni kénytelenek; mely alkalommal az ott található munkások a teher egy részét ellopják s azon kívül még oly napi bért követelnek — volt mostanság eset, hogy az ily napszámok tíz aranyat is fizettek magoknak egy napi hajóutirásért — melyet a hajóteher értéke el nem bír. És ha a kapitány nem fizet s várakozik, egy kedvetlen szél indul s hajója bizonyosan oda vesz. — Ez az a Suliná nevű ága a Duna torkolatainak, mely a muszka Cerberus nélkül is eléggé meggátolta a hajózást, s hol a Duna restsége éppen oly legyőzhetlen, mint a Vaskapunál annak hevéssége.

A geologusok kiszámították, mennyi iszapot viszen a Ganges, a Missisipi és a Nil perceként a tengerbe; hegyek lennének belőle. A Dunára, mert tán igen közel volt, még nem érkeztek. Annyi bizonyos, hogy emberi erő az itteni földalakulás természetes szükségességeivel megbirkózni képes nem lenend. Fennmaradna a Csernavoda-Küstendzsei csatorna, mely a Duna torkolatait elmellőzésével vezetne a Feketetengerbe; de ennek is földalakulási nehézségeket, ha nem éppen lehetlenségeket, pragmatikálnak, s bizonyára sokkal kevesebb költséggel lehetend e helyett egy vasutat építeni.

Mindezekből csak azt következtetjük, hogy az austriai birodalom keleti kereskedésének mind az adriai, mind a Feketetenger felé csak vasut lesz a csatornája, s illetőleg az, a mely Erdélyen menend keresztül. Talán ez a gondolat ösztönzi már most a bécsi há-

zakat egyelőre Galaczon telepíteni fiókcomptoirokat?

De vajjon lehetséges-e vagy tarthat-e az sokáig, hogy egy nagy birodalom határán azon pont, hol kereskedelme bizonyos világirányban intéző centrumot képez, azon kívül maradhasson? és lehetséges-e az sokáig, hogy midőn Austria egyik lábával az adriai tenger partján áll, a másikat közel a Feketetenger partjához fölemelje és a levegőben függve tartsa? Ily kellemetlen helyzet nem tartható. Nagy birodalmaknak tengerpartra kell támaszkodni. Minden európai hatalmak, melyek csak némi állandóságra is számíthatnak, a legkisebbtől a legnagyobbig, így vannak már alakulva, — s melyek csak beföldi alakulásnak voltak, kivannak törölve a hatalmak sorából. A kisebb német hatalmak a „Bund” által érték el e czélt, — s Muszkaország, mely most már megnyughatnék, már nagy Péter alatt érezte, hogy a Bálti- és Feketetenger nélkül fen nem állhat.

Nem akarunk igen vakmerők lenni, s a dunai fejedelemségek és a török birodalom más részei megszállásából rögtön a sejtett jövődőt megjósolni. Csak a politikai és természeti szükségességet éreztetni, mely előbb utóbb ki fogja magát elégteleni.

Hogy a mi szeretett hazánk, a birodalom ily jövője s a vasutak jövéte által a világkereskedés indulópontjaihoz oly közel jövend, még most tán nem is tudjuk eléggé méltányolni. Sokszor bántuk, hogy eleink Árpád alatt Atelkuzut, első lakhelyeiket a Feketetenger partján, oly hamar odahagyták. A gőz ereje s a birodalom jövője megint közelebb fog vinni hozzá.

Álatkiállítás Kolozsváron.

Az erdélyi gazdasági egyesület f. é. mártius 1-én tartott közgyűlésén tett indítványára az álatenyésztési szakosztálynak, és ennek mártius 12-én tartott választmányi gyűlésében történt részletes tárgyalása nyomán, a legközelebbi kolozsvári augusztusi vásár alkalmával tartatni szokott baromvásár napjain álatkiállítást fog rendezni, melyben a pályázó álatok kiállítói következő díjakat fognak nyerni:

A.) Szarvas marhák:

1. Kolozsvári casinó-díj, 10 darab cs. kir. arany: A legjobb, Erdélyben nevelt, tiszta magyar fajú három éves bikára.
2. Kolozsvári kereskedelmi társulat díja, 8 db cs. kir. arany: A legjobb Erdélyben nevelt tiszta magyar fajú két éves bikára.
3. Nagy Ferencz tanár díja, 4 db cs. k. arany: A legjobb, a tordai vagy nagy-csányi határon nevelt egy éves bikára.
4. Gr. Mikó Imre ő mlgá díja, 6 db cs. k. arany: A legjobb, Erdélyben nevelt tiszta magyar fajú 3 éves tinóra; a kiállító saját neveltje.
5. Id. gr. Bethlen János díja, 8 db cs. k. arany: Egy pár tiszta magyar fajú Erdélyben nevelt járnas ökorre, különös tekintettel az erőre, serénységre és kitanultságra. Itt nem szükséges, hogy a kiállító saját neveltje legyen.
6. Kolozsvári urhölgyek díja, 10 db cs. k. arany: A legjobb tejelő fejr tehénre.
7. Kolozsvári polgárhölgyek díja, A legjobb fejős bivaltehenre.
8. Dézs város díja, 17 rft pp. Egy legjobb éves fejr bornyura, a kiállító saját neveltje.

B.) Sertésekre:

9. Tisza László díja, 6 db cs. k. arany: A legjobb, Erdélyben a kiállítónál magánál

- nevelt, évesnél idősebb, és a nyájban tenyészésre legalkalmasabb kanra.
10. Gr. Kemény Samuel dija, 8 db es. k. arany: A legjobb, Erdélyben maga a kiállítónál nevelt és nyájban tenyészésre legalkalmasabb évesnél idősebb koczára.
11. Kolozsvári polgári társalkodó dija, 6 db es. k. arany: A legjobban kihizott évesnél nem idősebb malaczra.

A mely díjakhoz a saját nevelés feltétele van kötve, az elnyerni kívánó kiállítók a körülményt a helység előjáróságától vett bizonyítvánnyal kell hogy kimutassák.

E díjak kitűzését egyelőre a közönség tudomására hozva a kiállítást illető részletesebb határozatokat és rendszabályokat, valamint az állatok beszállítására és kiállítására, továbbá a díjak odaítélésére kitűzött határmeghatározásokat, annak idején közzé fogja tenni az egyesület.

Kolozsvárt, az erd. gazd. egyesület választmányi gyűléséből, május 25-én 1856.

Id. gr. Bethlen János, alelnök.

Finály Henrik, egyll. titkár.

Kolozsvár május 28.

Az idevaló szappanosok egy stearyngyertyagyárt készítenek állítani. Ezen nagyon örvendünk, mert csak nem rég panaszkodtunk az eddig egyetlen efféle honigár feletti hiányos készítményein és óhajtottunk neki egy kis ösztönző versenyt. Városi derék iparosaink csak bátran fogjanak a dologhoz. A vállalat nemcsak nyereséges, de állandó és biztos jövőjű; divattól nem függ sőt folyvást terjedésre számíthat; a közönségre nézve is jótékony és azért növekedő pártolását lehet várni. A kiállítások most mind kedvezők. Az idén ha N. Váradig ér a vasut, a nussdorfi gyárból biztosan, hamar és olcsón lehet a kénsvat megkapni; a soda is azon uton Triestből olcsón lesz szereshető vagy szegedről a hazai termék. — Hogy olvasóinknak fogalma legyen ezen iparigról, elmondjuk pár szóval az egészet. A fagygyú áll egy olajból, mely azt oly kellemetlenül zsírossá teszi s közönséges hévmérsékletnél folyó; aztán két savból a stearin- és margarín-savból, mely csak 70° melegenél olvad és azért nem zsíroz. Az ismeretes szépen világoló és nem zsírozó gyertyák ama két együtt járó savból készülnek és elválasztásuk a zsíroktól (eláinak neveztek a kemikusok) így megyen véghez. A fagyut felolvasztják gőzzel s oltott méstéjjel összekavarják. A stear- és margarinsav egy oldhatlan szappant alkot a mésszel s az olaj külön válya marad. A mésszszappant ekkor elmorzsalják és hígított kénssavval (vitriololaj) kavargatják össze; a kénssav a mésszel összeköti magát s az ismeretes gypszet alkotja. A két sav már külön van válya, de hogy e különválasztás tökéletes legyen s a zsíroktól alól egészen megszabaduljon, gőzzel hevített felvő hidraulikus sajtolóba teszik, jól megsajtolják ahoz illő kemény vázonszakokban, mire a még bennük rejtett zsír kifoly s ugyan a műtételt még hideg sajttal is ismétlik. Ekkor már tökéletesen tiszta a gyertyának való anyag, olyan mint a gyöngyanya (perlmutter). Már most csak gőzzel hevített edényekbe meg kell olvasztani s a kellő mécskékkel ellátott mintákba kell önteni. A mécsék készítése is különös mesterség. De itt annak elbeszélése s lapok körén túl vinne. — A külön maradt olaj nem ment kárba; ebből sodával a legjobb, ugynevezett elainszappant készítik. Ha a gyár megindult, reméljük, hogy a szép világosság és tisztaság még nagyobb terjedelmet nyerend városunkban. Mi teljes szívünkkel szerencsét kívánunk hozzá.

KOLOZSVÁRI HÍREK.

* Templomban voltunk. Kimondjuk bizony mi, ha mindjárt bigottnak mondanak is a kolozsvári új liberalisok — inkább libertinusok — kik Isten házához magukat vonzza nem érzik. Áldja meg az Eg. tiszt. Nagy Péter urat, a reformátusok lelkipásztorát, hogy az isteni Gondviselést, mely őt oly termékeny és jölvő tudománnyal áldotta meg, mint valódi és alapos természetudúdoshoz illik, legelőbb a természettudomány legfőnségesebb titkaival, aztán mint igazi keresztény pap: a kijelentés tanúságával, s végre mint társasági ember: a mindennapi tapasztalással bizonyította be, oly meggyőző és győnyörű ékesszólással, mely előtt egy értelmes lény is zárva nem maradhatott. A jó pap a legjobb népiskola a felnőttek számára. Örömmel tapasztaltuk, hogy a főrangú hölgyek fényes koszorúja volt jelen hallgatni Isten igéjét. Bizonyára ők a leghathatósabb missionáriusai a hitnek.

* Gróf Mikó Imre három hét alatt ismét körünkben lesz, igen jó hírekkel. Magával fogja hozni a múzeum engedélyét s az összeolvadott ko-

lozsvári és bécsi társaságok vasutengedélyét — ez utolsót csakugyan inpetto, mert a m. ministerium tekintve a börze falánkságát, mely a még ki sem adott részvények ígervényeit (promesse) is forgásba hozza s árukat ekként előre megszabja, mint egy három hónapot akar még várni az endedéllyel, hogy addig új papir a börzén meg ne jelenjék, s akkor az erdélyi vasut, mint egészen friss, vehesse igénybe a pénzvásár szenvedélyességét.

— E lapok első számai valamelyikében említettük, hogy főtiszt. Méhes pozsonyi kanonok ur meg az elmúlt évben indult afrikai utazására. Most a tisztelt kanonok ur szerencsés megérkezésétől értesíthetjük olvasóinkat.

— Debrecezen bizonyos O. J. nevű ügyvéd csalási bűnmérvényének tudatától áthatva, a törvényszék színe előtt guttattást kapott, és minden orvosi segély dacára egy óra múlva meghalt.

— A szab. austriai es. k. államvaspályatársulat a f. hó 17-én történt vasúti szerencsétlenség-nél meghalt izraelita árvaít jelentékeny gyámoltásban részesíteni szándékozik. A kórodi betegek ápolása- és ellátására szinte jelentékeny összeget adott.

— Ő cs. k. apostoli Felsége a tűz által károsult bérlelések számára b. Boxberg ezredes által két ezer pfót küldeni kegyeskedett.

— Darinstadtban egy hazánkatis érdeklő művészeti és irodalmi munka fog megjelenni magyar és német nyelven. A munka címe: Magyar- és Erdélyország érdekesebb vidékeinek, városainak, fürdőhelyeinek, templomai- várjai- és palotáinak, ó és új kor építészeti emlékeinek eredeti képei. A képeket Rohbock rajzolja, a szöveget írta Hunfalvy János. Erdélyre vonatkozó része 18 füzetben jelenik meg. Előfizetést elfogad Pesten Lauffer és Stolp könyvkereskedése. Füzetenként 30 pkrall, és 1 ft 12 krral lehet előfizetni.

— Másik érdekes hírnök az, hogy egy boldog pár ragyogó álma reménydús valóra változott. Galanthai gróf Esterházy János és hidvéghi gróf Mikó Julia e hó 26-án örökítették meg boldogító szivfűgyököt az eskü szent szavaival az Urnak oltáránál. Ohajtuk, hogy a mily titokban kötötték össze szerelmük rózsaláncát, oly nyilvános legyen boldogságuk egész a sirig, és az Esterházyi Mikó család általuk is a haza és nemzet javára virágozzék!

— Mint halljuk a nemes városi tanács más nagy városok példájára tűzvétszek alkalmával a templomok tornyaiból kitűzendő vészlobogók használatát rendelte el, melyek a tűz irányát jelölnek. Nem tudjuk, e jelek nem maradnak-e a jegyzőkönyvben? de adja Isten, hogy városunk soha se lássa színtét és zászlónak!

— Figyelmeztetjük gazdasszonyainkat azon 12 aranyos pályadíjra, mely a legjobb, legizletesebb, legtartósabb kenyérnek készítése módjára Pesten kitűzött. Kolozsvár nem csak töltött káposztájáról, de kenyéréről is híres, és alig hisszük, hogy az a pesti pék, ki Bécsbe ment magyar kenyeret sütni, jobb kenyeret tudna készíteni, mint a kolozsvári kenyér. Megjegyezzük, hogy a jó kenyeret nálunk sem a pékek sütik, az sem jó kenyér mindig, mit piacon kapunk, hanem magánházaknál oly izletes kenyeret lehet enni, hogy a híres komáromi, meg szegedi, kecskeméti kenyérről méltán versenyezhet.

* Az austriai birodalom büntető fogházrendszerében nagy változások vannak előkészülőben. A híres Spielberg Brünne felett megszűnend fogház lenni s helyébe Tirolban a Merani kastély alakuland javító-intézet. Magyarországon a Bánság és Szerbvajdaság számára Bácsvármegyében Szivacson fog egy fogház 900 fogoly számára elkészülni; Zágrábban 80 nő-fogoly, és ugyancsak Horvátországban Lepoglavában 480 férfi-fogoly számára fog a volt theatinusok kolostora átalakulni. Mindezen intézetek vezetése igralmas szűkekre leendő bízva.

* A hamis 10 kros papírpénzjegyek itt is általános fenakadást okoztak volt az apró kereskedésben. De a rendőrhatalóság erélye elhárította a csak pár napig tartott crisist; most már megint jár a tizes bankó. Közbe legyen mondva, beh boldogok vagyunk mi, hogy nálunk a pénzcrisis csak krajczárban megy! De milyen iparos népis vagyunk mi! Azt beszélük — jót ugyan nem állunk érte — hogy hazánkban rövid idő óta nem kevesebb, mint 11 kicsi bankógyár indult volt meg. Ebből M. Váshelyre csak három esik. Ebben a ciklókban Váshelynek már régi híre van. Itt egy csizmadia inas tüntette volt ki magát ez iparágban s akart az örökös pénzügyén, mely itt uralkodóvá lett, segíteni. A gyárak, mint értesültünk, mind bevannak már zárva s a munkások nagyon kellemetlen helyzetben szüneteznek.

* A szebeni újság ama csodahírt hozza, hogy a már rég említettük es. k. gyaloghadnagy Brasóban hivatalosan értesült, miszerint egy Amerikában elhalt s nem is gyanított rokona 46 millió főt hagyott neki készen letéve az angol bankba. Ha e halandónak eddig kicsi baja volt, ezután meg fogja tudni mi a gond, ha csakugyan valami módját nem találja, miképp meneküljön meg tőle

rövid uton. Azonban meg kell neki adni, hogy szerencsésjével nemesen kezdett élni: a 3-ik, vagy is erdélyi hadtest minden altiszteit csak egy millió adományával volt szíves meglepni. Eljen!

* Ismeretlen kezű levél által fel vagyunk szólítva egy színi előadásokra alakulásban lévő műkedvelői társaságra figyelemztetni a közönséget. Az előadások bevétele mind közczélokra lenne szentelve. Mint a levélíró vagy inkább íróné értesít, a szereplő férfiak már megvannak nyerve; a hiányzó nőket, mi az ügyek legmelegebb pártolása mellett sem ígérhetjük megynerni, azon egy szerű oknál fogva, mivel nem tudnók, hol kezdjük.

* A M. Sajtó érdemes szerkesztője előbb megköszönte, hogy a hozzá intézett odát nem közöltük, aztán meggondolkozott, erősen megharagudott, s úgy megleckézett bennünket, a mint csak egy jó hosszú hasábon kitelhetett. Eddig mindig úgy tapasztaltuk, hogy az ember, legalább a magyar, előbb megharagszik, aztán meggondolja magát s megbánja. A M. Sajtó szerkesztője éppen ellenkezőleg tett. Vagy öregszik ön barátom, vagy olyan nagy ur lett, ki inasa által hagyja magát vezettetni, s ekképp azon helyzetbe teszi magát, hogy újra meggondolkozzék, s megbánja, hogy haragut. Vagy tán az a szél fú a sajtóból is, a mely a P. Napló hamis híret felköltötte? Bizonyos agitator, kinek korlátozott elméje a politika exigenciáit fel nem foghatja s kinek nyaktörő elucubratióját visszautasítottam, őnt is kibeszélte volna szeg észéből? — Nem búsulok rajta igen nagyon; on revient toujours a ses premiers amours. Sajnálom, hogy lapom szűk tere nem engedi, különben örömet közölném hozzám intézett leckéjét, annyira helyeslem azt, annak kivételével, a mit haragból mond személyem ellen s a mi épp annál fogva igazságtalan. A mit én önről mondtam, csak elismerés volt és épp nem kicsinyítés. Hazafiságam nem kételkedtem, s ügyességét nagyra becsültem. Ne magyarázza ön ezt félre, s éppem ne séggyelje. Akármily tudakos valaki, még azért nem lesz hasznos hirlapíró, ha nem ügyes ember. E tulajdonát önmek még ellenségei is kénytelenek elismerni; én hazafiságát is elismertem. Azon ügyesség, melyet ön magától el akar háritani, a kiadók kelleke és sajáta; ők is veszik hasznát, vagy valják kárát, ha nem bírják. — Végre hogy hosszas ne legyen: ama félreértett nyilt-postában csupán Széchenyi nevét akartam védeni az untalan visszaélés ellen, melyet prozabban és versben elkövetni hirlapírói divattá vált. A szerkesztő.

Jakab Elek ur a helyett, hogy minket a május 24-diki P. Naplóban rágalmazna, becsületebben tenné, ha megköszönné, hogy fejét a betöréstől megoltalmaztuk. A politikai szenvedélyek által nagyon megrontott és kártékony indulatosságra mutat Jakab urnak azon állításában foglalt elhallgatása, hogy mi az 1853. május 29-diki patensről irt cikket visszautasítottuk. Igen, visszautasítottuk, de azon kérséssel, hogy jámborítsa meg vad és minden ok nélkül kihívó és őt is, de a fenálló törvények szerint minket még inkább veszélyeztető hangját cizikének, melyet most bevallott módosította a i által elismer. Hogy mi rögön irtunk ugyanazon tárgyról — persze egészen más hangon, mint J. ur — nem a J. ur eszméi után való kapzsiság okozta, hanem az, a mitől uti figura docet — nem ok nélkül tartottunk, hogy J. ur szenvedélyes és gyűlölséges természeténél fogva modora elleni kifogásunkat környezetében és azon kívül maga a tárgy elleni kifogásnak fogja magyarázni. Azon, édes J. ur, hogy éppem ön vádol minket plagiummal, csak mosolyogni tudunk. Azon eszméről, melyet ön vakmerőleg magának tulajdonit s mást miatta nagymértékű impudenciával, irodalmi kalozással vádol, ezeltől már 3 évvel értekezünk mi utközben a miklósvári vendéglőben, éppem azon derék uri emberrel, kiről, hihetőleg öné elragadt. A ki mást meg akar semmiteni, harczoljon legalább az igazság fégyverével, különben magának tulajdonítsa, ha magát vagdálja meg. A Közlöny szerkesztője. *)

* Egyik szerkesztőtársunk figyelmeztet, hogy a M. Sajtó újra és már most egészen neki dühödve vakon tör reánk. Mi a részeg és bolond elől ki szoktunk állani s az oly irkafirkák olvasásával időnként nem vesztegetjük. Ha értesülünk, hogy személyünk vagy becsületünk van megtámadva, azt nem a hirlapok hasábjain, hanem ott a hol helye van, igazítjuk el. *)

*) A P. Napló tisztelt szerkesztőségét felszólítom a törvények értelmében, e feleletnek lapjai legelső számában közlésére. Szerk.

**) Perla J. László kegyesrendi szerzetes tanárnak ellenünk intézett négy hasáboz cikke, vepira sziszegés. Ezen paphoz kissé nyugtalan, hirlapi levelező — kihez alázatos munkásság és nem a zajkeresés illenék inkább — barátjával Török J. szerkesztő urral egyszer már el volt itélve hirlapi rágalomért, melyet Károlyi szinigagató ellen intézett volt. Ha az olvasó nem restellené, cikkeit — melyet csakugyan rábírtak, hogy elolvassak — összehasonlítani a miunkkel, melynek rágalmazásán erdőkódik, egy különös dolog fogna tapasztalni: miként védi Isten ügyét egy laikus színté szívet s miként gyanusítja őt azért egy pap képmutató szenteskedés. Szerk.

Videki levelezés.

Erdővidék, majus 19.

E napon tartá az Erdővidéki reformált egyházkerület részletes zsinatát a magyar-hermányi egyházban. Holott is legelsőben isteni tiszteletre gyűlünk össze, melyet ez alkalommal tiszteletünk-re méltó eszterestünk t. Benedek József ur maga rendezett és végzett, még pedig az eddigi gyakorlattól — az egyszerű imától — eltérve, egy rövid fohász után örömet jelenté ki, miként az evangéliumi szent csökök mellett egyszersmind a szentített európai közbéke olajját is felmutathatja és az ezért tartandó halálmat tüzzén ki ezen isteni tiszteletünk céljával, e tárgyhöz alkalmazott velős tartalom szónoklatában elsőben kiemelte, miért méltányos egy igazságos háború szülte békéérti hála-áldozat? ezután az új békéből remélhető hasznainkra és az ebből kifolyó vallásos, családi, nemzeti és erkölcsi pallérozódást, alattalvi hív engedelmességet, a magas kormány iránti legmélyebb tiszteletet, a munkát, ipart, szorgalmat, takarékos józanéletet, s mindezek által anyagi és szellemi jólétünk lehető eszközését hivatali állásának méltóságával szívünkbe kötö. Melyek után halálmat monda a kötött békéért s egyszersmind felséges császáruk életéért. Felséges Császárnék közelgő szerencsés születéért buzgó esedezést emele az egek Urához. Megelégedve távoznék mindnyáján az egyházból a papi lakba, holott is tanácskozáunk a jelen évi közszinatra meghívó főpásztori levél tárgyalásával elkezdődött, másodszor a sz udvarhelyi iskola segedelemzésére tett ajánlatok számbevétele került szónyegre. Az eredményt nincs még ideje kimutatni, de azzal nem maradunk szögyenben. A segedelemgyűjtés tovább is folytatni megfigyelt, s egyszersmind jelen volt cs. kir. biztos s járási főnök mlgs Szabó Adám urnak ez ügyben nyilvánított pártfogásáért köszönet mondatván, a tisztelt főnök ur további közremunkálását megígéri szíveskedett. A több keblt tárgyak említetlen maradhatók.

Székhely-Udvarhely, május 21.

K énös, ide 1 1/2 mérföld. Kerti fák közé temetkezett igénytelen falucska a Brassóba és Hároszéké vezető útvonallal mellett; szinte lehetne fedelezni, oly mélyen fekszik egy hegyi árok torkolatában. Lakosai földmívelő jámbor unitarius emberek. Hanem mindez csak annyiban tartozik a dolga, a mennyiben ott történt, a mit írni akarok. Ugyanis tegnapi viradóra az odaváló iskolamestert, egy hang háza ablakán áttazon koholt hírrel veré fel csendes álmából, hogy lovait a mezőről ellopták, s menne sietve utánuk. A dolog valóságában némileg kétkedő jó öreg, neje unszolására a hír felől közelebbről tudakozandó, ajtaját megnyitá, s azon pillanatban, nagy meglepetésére, három ijesztő alaku rabló állt előtte, kik miután a házban ben találak magukat, annak mind gazdáját, mind asszonyát egyszerre megrohanván s rögtön meggyilkolással fenyegetve torkon ragadván, őket pénzök előadására kényszeríték. Mit volt tenniük? A már állásuknál fogva nélkülözéstőljes életen keresztül öreg napjaikra megkaparkodott filléreiken, némi vonakodás után, meg kell egy nyomorúságosabb élet hátra lévő percekét vásárolniok! 406 mft. tallérok és ezüstszuszakban, s 47 vft rézpénzben jutott a három jó madár kősei közé. Sok pénz ez mostanság akárciknek is! — minden kincse pedig legkivált olyan embernek, a ki krajczáronként évek hosszu során jutott annak birtokába. Résztünk ez eset fölött annál nagyobb, mert Isten szegény szolgálja és néptanító az, kit e szerencsétlenség talál, s mert a kepéből nagyon fiatal asztag kerekedik. A rablás e neme vidékünkön tudunkra még nem fordult elő. Az ilyen haladást nem közönnék meg a civilisatioanak. Adná isten, hogy utolsó legyen, s hogy a törvény büntető karja utólagja ama vakmerő gazembereket.

Brassó felől jövőktől azon kedvetlen hírt halljuk, hogy Erdővidéken némely hegyi patakok a közelebbi esőzések miatt megáradván, a hidakat elhordták, mi által a közlekedés némileg megnehezedett, és hogy ez alkalommal kereskedelmi cikkeket s élelmi szekereket szállító szerekkel együtt emberélet is esett volna áldozatul. A mi Küüllönk is, mely városunk északnyugoti oldalát mossa, szinte áradott; Dunavízállás mintájára mi is megmondhatnók, állása hány láb és hány hüvelyk magas, hanem nekünk jobban esik az efféle kimutatást csak az öreg Dunáról hallani; azért hát mi itt csak a partot vesszük mértékül, s midőn erről látjuk, mint most is, hogy ide fen alig egy két láb hiányzik a kiöntésre, akkor már bizonyosok vagyunk benne, hogy az alvídék téreit vízar borította el, a mit különösen elősegítnek az itt ott nagy fölemelt malom-gátak. A malnok hasznait örülltség volna tagadni; hanem gátjaik építésénél soha sem kellene elfeledni, hogy miattok a szegény földmívelő szép reménye gyakran megfűszül, s véresverejének gyümölcse a vízarádásnak martaléklul esik, és akkor aztán mit önt a garadra föl? Nem mindig vigasztalás az, ha a víz a gátot elvi-

szi, mert legtöbb esetben olyankor történik az, midőn már késő, midőn a kár megeseett. Lehetne-e, s ha igen, hogy kellene ezen segíteni?

A hives idő csak nem akar tágítani. Fen a havasok e miatt sok apró marha hullott el. Ez azonban nagyon természetes, miután az idén e vidéken mindennemű takarmány igen korán elfogyott, s ennek szükében a marhák egészen elgyengültek.

De térjünk már a városba vissza és lássuk mi történik ott? Igen sok a mi akár el is maradhatna, és aránylag kevés, a minék történni kellene. Így például.... De ni ni, micsoda óriási falragasz az amott a szögleten? tán csak nem Beránek ismét. Dehogy! magyar büvész Kövessi Ede, előadást hirdet ma estére. Hm, magyar ember és büvész! na, majd meglátjuk mit tud, hanem aztán vigyázzon, ne hogy okunk legyen sajnálkozni, hogy magyar ember ennyire juthat! *)

A tegnapi hetivásáron a legjobb tiszta búza austr. mérője 12 ft 30 kr, kezembe 10 ft 50 kr, vegyes: 10 ft, rozs: 5 ft 30 kr, zab: 3 ft 30 kr, török-búza: 5 ft 30 kr volt váltóban. Tehát drágább mint volt egy héttel ezelőtt. r. l.

Maros-Vásárhely, maj. 23.

Keserves állása van a levelezőnek, ha fővárosban nem lakik; onnan irhat konferenciáról, audienciáról, ... menyekről, ...ányokról s...letekről; majd nem kezeskedhetik erről s arról; vagy valamely magasab körökben ajakról ajakra szálló hírenek hitelessége iránt a felelősséget magára nem vállalhatja. Mily gyönyörűen kezdheti: „Sőtét felhők tornyosulnak az alföldi vagyis az európai láthatáron!“. Nagy fontosságú események előestéjén állunk!“. „Ezen események horderejét megközelítőleg megítélni, vagy roppant következményeit előre meghatározni tiszta képtelenség!“ („Mert stb.**)

Ami tartományi városból miket közöljen a szegény levelező? Legfeljebb szomorú történetet mesélhet siránkozó hangon a mókusról.

Elállhat néha néha:

„A láthatár besötétedett —, hullott ily s ily nagyságu jég —, ez elverte a vetést —, vége a földmívelő verejtékesen táplált reményeinek —, oh jégkár ellen biztosító intézetek!“

Más alkalommal:

„Megkondult a vészharang —, dobörgés s ujjab időkbén a gyalogságnál is divatozó trombitaharsogás hallatszik —, az anyák kétségbeesés —, újból egy láthatár lángba borulva —, szivrendítő felszólítás minden emberbaráthoz —, s végül egy demonstratio a tűzkárbiztosító intézetek üdvösségéről!“

Igaz, van még néhány tárgy: időjárás, piacziár, gyilkolás, öngyilkosság, lopás, rablás.

Elég tágas mező s szép repertoár.

De az elveszett tárgyak közül, hála a mindenható gondviselésnek, egyet sem választhatunk jelen levelünk tartalmául.

Egyébiránt, ha valaki azt reméli, hogy vagy egy új intézet életbeléptetését fogjuk indítványozni, ugy nagyon eszaktokzik; jobban tudják azt mások kikalkulálni.

Hát miről írjunk már?***)

Meg vagyunk szorulva mint a hűség példánya a recsenyédi vizárban.

Forogjunk tehát városunk körül s kövessük a latin közmondást: „Sutor etc.“ — A ki deák iskolába járt, ugy is érti, a ki pedig nem járt, vegye meg a kolozsvári Dictionariumot s nézze meg, hogy mit kelljen a „sutor“ alatt érteni, — mi bizony nem magyaráztuk, ne hogy ugy járjunk mint Vidéki uram, vagy asszonyom, kit német, latin, bibliai, olasz, francia, spanyol s angol nyelvészetért csakugyan igazában criminaliter convinctak.

Legérdekesebb dolog a mit jelenleg közölhetünk az, hogy herczeg kormányzó ur ó magassága tegnap este csakugyan Beszterczéről ide visszaérkezett, s ma reggel egy a cs. kir. főherczeg Henrik nevét viselő s itt szállásoló zászlóját fölött tartott szemle után tíz órakor Segesváron át Szébenbe utazott. Fame u x.

Szamosujvár, majus 26.

E lapok hasábjain még nem jelent meg közlemény Szamosujvárról, pedig itt is vannak és történnek események, melyek érdemesek arra, hogy a nyilvánosság elébe jussanak. ****)

Mióta városunk szebb része mult évben a tűzvész áldozata lett, hallgat rólunk az írás — mintha a ma szerencsétlen catastrophen után szellemi és anyagi életünk is megszűnt volna; pedig városunk már is szépen emelkedik ki romjaiból, s maholnap Phoenixként fog újraszületni, annyira, hogy a felettünk elvonult vész magasságára nem fogunk ismerhetni,

*) Kérjük szépen; e csak életvalóság és civilisatio. Most pedig, mint ön észrevehette, ez a jelszó. Szerk.

**) Reméljük azonban, nem akarja ön azt mondani, hogy ilyesmit a Küüllönk olvasott volna. Szerk.

***) Ily eszes ember nem szorult meg soha tárgy és gondolat dolgaiban. Szerk.

****) Fogadjon ezért szíves köszönetünket s értesiten ezután is nikor ideje engedi hazánk e nevezetes helye életmozgalmairól. Szerk.

és ez nem történhet másképp ott, hol Istenbe való bizodalom, ernyedetlen munkásság, szorgalom, vállalkozási szellem, ügyes kereskedői számítással párosulva munkálnak a közjólétre.

Nyilvános intézeteink között figyelmet érdemel Adler ur magán finevelő intézete, hol a növendékek német nyelven s a legszükségesebb szakismeretekben nyerne oktatást, s egész éven át koszt és szállásra is felvétetnek. A szülők általános elismeréssel nyilatkoznak a tanító ur buzgalma felől, mit a gyermekeknek különösen a német nyelven szép előmenete bizonyít. Szeretnők, ha alkalmasabb helyiségről gondoskodna, különösen a szállásra és kosztra felvétetni kívánó gyermekek száma a vidékről nagy, kik most a városban laknak, holott inkább szeretnék az intézetbe tanító felügyelet alatt tartózkodni. Adler ur intézetének annál szebb jövője van, mivel a Károly Ferdinánd nevet viselő katonai finevelő intézet megszünt s a gyermekek Lembergbe költöztek. —

Az új görög-egyesült hitű mlgs püspök ur székhelyét Szamosujvár van határozta s már alkalmas helyiségről is gondoskodva. A katonai finevelő intézet gyanánt használt lak papnöveldeknek van kinéve.

A katonai kórház innen Dézsre tétetett át, mivel a mult évi tüzvész a lakásokat városunkban megszükitette némileg, s a püspökségi személyzet s főpapok több szállásokat vesznek igénybe.

A helybeli országos fogházbeli fogvezek nagy része a mult hetekben Munkácsra szállítottat. A szomszéd kéri bűdösköves fürdő e hó 1-én megnyitottat, a mult év óta az új tulajdonos kényelem tekintetében sok módos építkezéseket és javításokat tett, s ehmondhatni e fürdőről, hogy orvosi tekintetben is a leghasznosabb honi fürdők közé tartozik, azért ajánljuk a közönség figyelmébe.

Bécs. Itt, mint hallik, nem rég számos befogatás történt. Az ok nem politikai, hanem egy új törvénytelen vallásos társulat keletkezése. Nem sokára e társulat, és a szükségessé vált intézkedés felől hivatalos uton is várható értesítést.

— Bukarestből néhány oláh katonatiszt érkezett a birodalmi fővárosba, hogy a Bécs környékén tartandó csapat-gyakorlatokon jelen legyenek, és az austriai cs. k. gyakorlati és hadforgási szabályokat megtanulják.

— Hírek szárnyalnak a telek adó fölemeléséről. Ezt az állami költségvetésben a sülyegen helyreállítása mutatta szükségességnek: azonban az ismert körülménynél fogva, hogy a telekbirtok már is 16% adóval terhelhetik, és különösen a magyar tartományok a jelen pillanatban a telekbirtok új terhelését sülyosan érzéknék, az állami pénzügy helyreállítása más módon fog eszközöltetni.

— Albrecht főherczeg s kormányzó ő fensége Aspernbe utazott, hogy a híres csatahelyen elvértettek emlékére évenként tartatni szokott ünnepélyen jelen lehessen.

— O t t o görög király junius 14-n váratik Bécsbe, és Albrecht főherczeg palotájába szálland.

A „Nord“ egyik bécsi levelében Csehország jövő szervezését illetőleg, következőkről tudósít: „Az országos alkotmányok reorganisatiója már az 1854. évben munkába vétetett. Miután a belügy-ministeriumhoz, a különböző ország kormányzóinak jelentései e tárgyban beérkeztek, egy a ministerium osztályfőnökeiből, ő exc. a belügy-minister elnöke alatt összeült bizottmány, a beküldött jelentéseket vizsgálat alá vette. Erre a kérdéses szervezési munkálatok átnézése és az azokra vonatkozó birodalmi tanács-utasítások egybevetése következett. A bizottmány csak ekkor fogott az ország-alkotmányok sajátképp munkájához. Ezenkívül ő exc. a belügy-minister, az oldala mellé rendelt tanácsosokkal, minden országban, a képviselői intézmények kifejldésének történeti átnézetét készítette el. E munka is készen van, csupán Csehország történeti áttekintése késleltette a dolgot, az illető osztályfőnök Mayer Cajetan ur Párisban levén elfoglalta. Most azonban, miután a birodalmi tanács, a sok fáradsággal készült munkát elfogadandotta, a legmagasb szentesítés alá fog bocsátatni. Hir szerint a rendek négy kategóriába osztályozása (egyháznagyok, mágnások, nemesek, polgárok) továbbra is megmarad, csak hogy a negyedik rend, mely a korábbi statutumok értelmében igen hiányos volt képviselve, az ország községeinek felvétele által fog erősíteni és reorganisatiójában az új idő szükségéhez illesztetni. E versio szerint az örökszerinti udvari és ország-hivatalczimek is megmaradnának, és a császári ház két főherczegé üléssel és szavazással bírna a rendi képviseltekben, t. i. Albrecht főlg, mint tescheni hg a sziléziai tartományi ülésen; és eszteri Miksa főlg, mint a németrend nagy mestere az austriai tartományi ülésen.“

KÜLFÖLD.

NÉMETORSZÁG. Württembergi király ő felsége f. hó 4-kén a francziák császára ő felségét a württembergi koronarend nagykeresztjei közé vette fel. Megemlítendő, hogy király ő felsége Párisba érkezéskor a császárnál tett első látogatásán élt az alkalommal, hogy császár ő felségének nevezett rendjénél jelenjenek meg.

— A berlini „Feuerspritze“ jelenti, hogy a Hinckeldey halálát okozta párbaj miatt Rochow és Marwitz ellen emelt haditörvényszéki ítélet király ő felsége helybenhagyását, mint hallik, már megnyerte volna. Hiteles hír szerint Rochow ötévi várfogságra ítéltetett. Marwitz pedig felmentetett, miután bebizonyította, hogy ő mindent elkövetett az ellenfelek kibékítésére. Hasonló okból Hinckeldey segédje, Münchhausen ellen sem rendelt volna a kormány nyomozást.

— Miksa bajor királyról következő szép vórást beszélnek: Zürichben egy Schreiber nevű szegény költő özvegyének a müncheni múzeumban egy fia van, ki bizonyos körülmények fogva szerencsés volt a fejedelem figyelmét talentuma iránt felgerjeszteti. Az ifjú művészt rendkívüli kegyében részesíti a király, ki készséggel nyújt segítyt és pártolást minden tehetségnek, melynek tudomásra juthat. Midőn a király april kezdetén lindau kirándulása folytán Zürichben volt, meglátogatta a művész anyját, ki Zürich egy községében lakik. Képzeltetni a szegény anyának meglepetését s örömet a nagyszívű fejedelem látogatásán, ki neki azt mondja, hogy „megígérte Münchenben fiának, hogy ha Zürichben leendő, átadja köszöntését anyjának.“

— Oldenburgban nem rég közzétette az ünnepi- és vasárnapirend, mely az ünnepi csendet (a mezői munkák, lármás multságok sat. felfüggesztését) csak a délelőtti isteni tisztelet idejére határozza. Közös-keresztény ünnepelen a nemkeresztények is hasonló megszorításoknak lesznek alávetve, míg oly napokon, melyeket csak egy keresztény vallásfelekezet ünnepel meg, csak is saját híveit kötelezheti a törvény.

FRANCZIAORSZÁG. Az egymást érő fejedelmi férfiak látogatásai Párisban a jelenkor Augustus Caesarjánál, mint III. Napoleont buzgó párthívei nevezni kezdték, mintegy anticipálva a történetet ítélőszavát—képesek csakugyan még ragyogóbban tüntetni fel az ő szerencsecsillagát. Alig távozott a württembergi király, jött austriai főherceg Ferdinánd Miksa ő fensége, ezt felváltja Oskár svéd herceg—sat. az austriai főhöz látogatása s Hübner bárónak a francia udvarhoz nagykövetté ugyanez időre esett kinevezése nem ok nélkül tűnik fel oly színben a „Constitutionell“ előtt, mint újból megpecsétlése a francia-osztrák szövetségnek. A párisi udvar mintegy célzatosan körveszi a főhöz a tisztelet és szívélyesség legkitünőbb je-

leivel, e pillanatban midőn az angol sajtó a francia kormány ellenében igen is zajong s olykor a legkeserűbben bírálja tetteit s a franciaországi állapotokat—hadd érezze a harmadik társ, hogy szövetségét szükségében nélkülözheti. A főherceg utazásához különböző diplomatai missiókat is csatolnak. Így Haagba menne, hogy Austria új terveire nézve a szövetséggyűlésről illetőleg tanácskozzék, s aztán Kopenhágába Holstein tekintetből.

— A francia főpapság nagyon szívére vette, mily kemény megtámadásoknak van kitéve a római udvar újabb időben főleg Anglia és Piemont részéről. A francia bibornokok és püspökök nem késnek azon veszélyekre mutatni, melyek fenyegetnek Romát, ha Franciaország Piemonttal és Angliával járva karöltve. Reméljük, hogy az austriai bennsőbb szövetségnek létesíthető.

Olaszországban nem igen tetszik ez egész eljárás. Így közelebbről, mint mondják, O. re se grof, egy Szárdinában honosított milánói menekült piemonti tanácsos a régi jó barátja a császárnak, írta volna az utóbbinak, mennyire lehangolta az olaszokat a Franciaország és Austria közti legújabb szerződés. Erre a császár így felelt volna: „Hadd panaszkodjanak az olaszok, később tapasztalni fogják, hogy én jó szándékkal vagyok irántuk.“ Majd megváltik mit értett Napoleon a jó szándék alatt.

ANGLIA. Az alsóház maj. 19-kén kezdte meg újra üléseit. Ez éjeli üléséről a távirtda hozza: „Az előterjesztett ideit budapestben a kiadások összes mennyisége, — ide értve a szárd kölcsönre egy milliót is — 77 1/2 millió fontra van előlegesen számítva: a deficit fedezése a mai kölcsön által történt meg, továbbá 3 1/2 millió kincstári utalvány s a régebbi hadi taksák kiterjesztése által. Disraeli az új szárd kölcsön ellen nyilatkozik s főleg szeretne fölvilágosítani az iránt, mint képes Anglia Szárdinát Olaszországnak úgynevezett megszabadítására biztatni, s egyuttal egy, mint hallatszik, a végre kötött hármass szövetség által Austria olaszországi birtokait biztosítani; ő inti Angliát, ovakodjék 1848-diki szegényteljes politikájának újra követésétől. Palmerston lord alkalmat vön, hogy Minto lord eljárását Olaszországban védelmezze s kinyilatkoztatta: Anglia csak azon esetben leendő segélyül Szárdinának, ha ez megtámadatná, nem pedig ha ez támadna; egyéb iránt Anglia semmi kezességet nem vállalt Austria olaszországi birtokainak biztosítása végett. Miután Gladstone megpártolta volna a szárd kölcsönt mennyiben ez a korábbi hadi költségekre nézve szükséges, és Palmerston lord is az ő felfogásához állott, a társalgásnak vége szakadt.

OROSZORSZÁG. Sándor czárnak maj. 24-én kelle Lengyelország fővárosába érkezni. Varsói levelek jelentik, hogy ez alkalommal kiterjedt kegyelmi tényeket várnak. Mint ilyesmit említik, minden az 1830-diki forradalomban, valamint a későbbi poli-

tikai mozgalmakban részesekre kiterjesztendő általános amnestiát, a lengyel nyelvnek újra alkalmazását a nyilvános oktatásban, továbbá egy medicali és juridicali facultás megírását Varsóban. Mások még tovább mennek, és azt állítják az általános amnestiával a lefoglalt javak visszaadása is kapcsolatban leendő, úgy továbbá azt, hogy Sándor czár a varsói egyetemet teljesen helyre állítandó, és a lengyel nyelvet minden közigazgatási hatóságoknál alkalmazandó. Többen azonban ama véleményben vannak, hogy majd csak koronázáskor fognak e kegyelmi tények valószínű. Varsóban nagyszerűek a császár fogadására tett előkészületek. Jelenléte alatt három bál fog megtartani; egyikét a város, másikat a nemesség, harmadikát ő felsége adandó. A másodikra az ország összes nemességét gyűjtetik; 20 rubelen alól nem fogadtatik el aláírás, s így a gyűlésnek egy millió forintnál nagyobb eredménye lesz. — A czár a Lasiecki palotában fog lakni.

Franciaország Anglia és Austria, valamint Törökország is kineveztek már teljhatalmazottjaikat a bessarabiai határszabályozás iránt, már csak az orosz biztosok hiányzanak. Pétervárott azt hiszik, hogy a geographiai társulat legügyesebb egyénje fognak e célra kiválasztani, hogy ezáltal a területtel ismeretlen külföldieknek imponáljanak; mint látszik Oroszország Bessarabia aranytermő földjeivel igen gazdaságosan bánt és minden, habár látszólag még oly csekély előnyt is fölhasználni szándékszik. Az orosz fővárosban ama vélemény uralkodik, hogy az egész Törökországnak átengedendő terület alig teendő 90 négyszög mértföldet, mi semmiesetre sem túlságos veszteség oly birodalomra nézve, melynek területe 400,000 négyszög mértföldet tesz.

Állam- és iparpapírok árkelete.

Bécs, maj. 23—24. 1856.

E r t é k	Majus 23.	Majus 24.
5%-es met.	84 1/2	84 1/8
4 1/2 %-os met.	74 3/4	74 3/4
4%-os met.	66	66 1/8
Nemz. kölcsön	85	84 1/8
1834-ki sorsjegy kölcsön	228 1/2	229 1/2
1839-ki „ „	132 1/4	132 1/2
1854-ki „ „	108	108 3/8
5% Földtehermentesítéskötelez.	87	87
Északi vasutárszvény	289 1/2	291 1/2
Francia „ „	348	348
Hitel részv.	386	386 1/2
Bank részv.	1117	1116
Duna gőzhajózási	604	603
Arany	57 1/8	6
Ezüst	3 1/2	3 1/2

Felelős szerkesztő: VIDA KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

(39) 2764. 1856. B. D.

Árverési hirdetmény.

Junius 23-kán 1856. délelőtti 10 órákor a szászvárosi cs. kir. kerületi hivatal irodájában nyilvános minueno-árverés fog tartatni egy Körös-bányán építendő, a magas helytartóság által f. évi mart. 14-én kelt 5746/1418 számú rendelet által engedélyezett, praetorialis emeletes épület tárgyában, a melynél mind az építési munkák, mind a kellő anyagok a kevesebért vállalkozónak adatnak át; jelesen pedig a Kömives munkák ingyen napzamosok adásával . . . 10,797 ft 19 1/2 kr. Ács munkák . . . 5,623 „ 9 „ Asztalos, üveges és festői munkák . . . 1,261 „ 42 „ Lakatos és kovács-munkák öntött kemecek adásával . . . 2,693 „ 44 „ Összesen . . . 20,375 ft 54 1/2 kr. pengő pénzben.

A fen kijelölt napra a vállalkozni kívánók, a kik mint árverezők magukat beiratják, s azon öszvegnek, a melyért a vállalatot átvenni szándékoznak, 10%-ot üti cautióval ellátva, jelenjenek meg a szászvárosi cs. kir. kerületi hivatal irodájában szerződés végett, vagy irasbeli ajánlatukat (offert) küldjék be az árverező bizottmányhoz bérmentesen a nyilvános árverést megelőző napig.

(1—3)

Az ajánlatban (offert) legyen meg az ajánlkozó neve keresztnevével együtt, lakhelye és caractere, továbbá az offerált öszveg számmal és betűvel határozottan kijelölve; mint szintén az is ki legyen fejezve, hogy a vállalkozó az árverés alapjául szolgáló föltételeket ismeri s magát azoknak minden fenhagyás nélkül aláveti.

A 15 pkrós papírra irt offertek mellé csatolni kell, vagy az arról szóló nyugtát, hogy az offerált öszveg után járuló cautió valamely cs. k. pénztárnál le van téve, vagy magát az öszveget készpénzben vagy status-papírokban, ez utolsók a napi cursus szerint számítva.

Külföldieknek ezen kívül még az általános föltételekben idézett okmányokat is mellékelniök kell.

Az építési terv, előrajz, továbbá az általános és részletes föltételek megtekinthetők Szászvárosban a cs. k. kerületi mérnöki hivatal irodájában, a hivatalos órákon.

Szeben, maj. 8-án 1856.

A cs. k. országos építési igazgatóság.

(40)

(1—3)

A kolozsvári ev. ref. Ekkleziában mind a külső, mind a belső **Kantorai állomások**, melyek éneklés, tanítás és a külső templomban orgonálási kötelezettséggel kapcsolók — ürességbe

jövén, ezen állomásokra ezennel csődül- (37) let nyitattik folyó évi augusztus hó 15-keig bezárólag. — A kik ezen állomások valamelyikét elnyerni ohajtának, a próba elintézése és a föltételek megértése végett előre jelentsék magokat első pap és esperesi nagytiszt. Herepei Gergely urnál.

Kolozsvárt majus 18-án 1856.

(41)

(1—3)

Örökáron eladás és haszonbérlet.

A kolozsvári római catholika és reformata ekkleziáknak és iskolának a dézmacsúr név alatt ismeretes, három holdnál nagyobb kiterjedésű telkük, melyen egy kőház is vagyon két szobával, ezen folyó 1856-dik évben junius hava 12-kén, Kolozsvárt, közárverés útján, örök áron eladó. Bővebb értesítést adand róla tanár Tunyogi Cs. József, kinek belső-farkasutcai szállásán az árverezés is megtartatik.

Ugyancsak a kolozsvári reformata ekkleziáinak és iskolának ajtoni közös birtokuk, mely 512 hold szántóból és 178 hold kaszálóból, legelőből, kertből, belső telekből, és 17 curialistából áll, ugyancsak az irt időben, helyen. árverés útján, hat évekre haszonbérbe adandó. Bővebb értesítés itten is ugyanottan nyerhető.

Oktatás a szípt írásban.

Aldirt tisztelettel jelenti a t. cz. helybeli közönségnek, hogy ő 8, 10 és legfeljebb 15 óra mulva minden roszt írónak, nem, kor és foglalkozás különbsége nélkül, különösen és könnyen felfogható tanmód szerint biztosíték mellett, jó és a legújabb forma szerinti kézirást tanít. A fizetés aránylag az elért célhoz képest oly mérsékelt, hogy ez által még a kisebb tehetségűeknek is alkalom nyílik egy az életben oly szükséges tulajdonságot magáévá tethetni.

Egyszersmind azon biztosítást nyújtja, miszerint a fáradságért járuló díjt csak azon esetben követeli, ha a tanuló a kitűzött idő lefolytával várakozásának megfelelő irást tett sajátjává.

Írásos és bizonyítványok katonai és polgári személyektől, nőktől és gyermekektől lakásában megkínthetők, és ezek útján mindenki meg fog győződni, hogy tanmódja szinte oly könnyen felfogható, a mint bizonyosan célhoz vezet.

Oktatást ad valamint lakásában, ugyan azon kívül.

Lakása, b. Apór-ház, b. monostortuczai szegletház, első emeletben balra.

Freiwirth, szépirás tanító.

Kiadja Berde Áron. — Nyomatik a r. kath. lyceum betüivel.